Navn: _____ Dato: _____ Poeng: _____

Lovlighet og regelverk for VPN og globale standarder

En interaktiv veiledning til globale lover, begrensninger, oppgaver og sikkerhetsmålinger

OPPLÆRINGSOVERSIKT FOR VPN

ELEV
STUDENTSTATUS
Spor for nettverksforsvarere

SIKKER
TILKOBLINGSSTATUS
Beskytte datapakker

AKTIV
LEKKASJEBESKYTTELSE
DNS- og IPv6-lekkasjebeskyttelse

Velkommen! Dette aktivitetsheftet veileder deg gjennom de grunnleggende prinsippene i virtuelle private nettverk (VPN-er). Du utforsker hvordan krypterte tunneler sikrer dataene dine, hvordan nettverksprotokoller fungerer, og hvordan du identifiserer og begrenser personvernlekkasjer.

KONTROLLPUNKTER I ARBEIDSARKET

- [ ] **Del 1-4: Behersk VPN-begreper og -protokoller.**
- [ ] **Del 5-7: Løs kryssord og ordsøk.**
- [ ] **Del 8-9: Løs casestudier og chifferutfordringen.**
- [ ] **Del 10: Gå gjennom sidene med grunnleggende og avanserte vanlige spørsmål.**
- [ ] **Del 11: Utforsk 10 interessante fakta fra virkeligheten.**
- [ ] **Bonus: Tenk raskt-utfordring.**

Åpne veiledningen om VPN-lovlighet

URL: https://www.vpn.com/no/vpn/er-vpn-lovlig/

Din læringsveiledning for VPN

- Forklar begrepene datatunnelering og innkapsling.
- Identifiser standard protokollkonfigurasjoner og krav til båndbredde.
- Analyser rollene til brannmurer og geoblokkering i internettruting.
- Forstå hvordan internettleverandører sporer ukryptert nettlesing, og hvordan en VPN hindrer det.
- Skill mellom de operative grensene for serverlokasjon og jurisdiksjon.

INSTRUKSJONER FOR VPN-VEILEDNINGEN

Svar på flervalgsspørsmålene og sant/usant-spørsmålene, fyll ut setningene med ordbanken, koble sammen definisjoner, og løs kryssordet og ordsøket. Bruk kunnskapen din på virkelige scenarioer i casestudie-delen. Avslutt med bonusaktiviteten Tenk raskt.

HVA ER ET VPN? (INNLEDNING)

Et virtuelt privat nettverk er mer enn bare en personvernbryter. Det er en kryptert tunnel som ruter internettrafikken din gjennom en ekstern server. Dette skjuler IP-adressen din, hindrer internettleverandøren din i å samle logger over nettaktiviteten din og sikrer dataene dine på offentlige nettverk. Å forstå terminologien er avgjørende for å opprettholde digital sikkerhet.

LES HVERT KONTROLLPUNKT NØYE OG VELG ELLER SKRIV DET RIKTIGE SVARET.

Kontrollpunkt 1: Flervalgsutfordring

1 **1. I hvilket av følgende land er det fullstendig ulovlig å bruke en hvilken som helst VPN?**

- A. USA
- B. Nord-Korea
- C. India
- D. Australia

2 **2. Hvilke VPN-er er tillatt etter loven fra februar 2024 i Iran?**

- A. Alle kommersielle VPN-er
- B. Kun tjenester godkjent av myndighetene
- C. Ingen VPN-er overhodet
- D. Bare protokoller med åpen kildekode

3 **3. Hvilken daglig bot fastsatte Brasils høyesterett i 2024 for tilgang til plattformen X via VPN?**

- A. 5000 reais
- B. 50 000 reais
- C. 1 000 reais
- D. 10 000 reais

4 **4. Hvilket land krever at VPN-leverandører lagrer abonnentregistre i minst fem år?**

- A. Kina
- B. Russland
- C. India
- D. Oman

5 **5. Søk etter hvilket innhold kan gi bot under Russlands lov fra juli 2025?**

- A. Akademisk forskning
- B. Innhold merket som ekstremistisk
- C. Spillservere
- D. Finansielle tjenester

Kontrollpunkt 2: Utfordring med sant eller usant

6 Juridisk status i Vesten

6. Det er lovlig å bruke en VPN til lovlige formål i USA, Canada og EU.

- ◯ Sant
- ◯ Usant

7 VoIP og monopoler i De forente arabiske emirater

7. I De forente arabiske emirater er det lovlig å bruke en VPN til å ringe VoIP-samtaler i apper som WhatsApp.

- ◯ Sant
- ◯ Usant

8 Hviterusslands forbud mot anonymitet

8. Siden 2015 har Belarus krevd at internettleverandører blokkerer anonymiserere som Tor og VPN-er.

- ◯ Sant
- ◯ Usant

9 VPN som juridisk skjold

9. Å bruke en VPN gjør ulovlige aktiviteter, som piratkopiering eller svindel, fullt lovlige.

- ◯ Sant
- ◯ Usant

10 Godkjenningssystem i Oman

10. I Oman er bruk av VPN regulert av teletilsynet i stedet for å være fritt tillatt.

- ◯ Sant
- ◯ Usant

Kontrollpunkt 3: Sett inn nøkkelbegreper

Les hver setning nedenfor og fyll ut det tomme feltet med riktig begrep fra ordbanken.

1. Et lands blokkering av internettilgang til bestemte nettsteder basert på geografisk plassering kalles _____ .

2. Prosessen med å få VPN-trafikk til å se ut som vanlig HTTPS for å omgå blokkeringer kalles _____ .

3. Myndigheter bruker teknologien _____ (DPI) til å analysere og blokkere VPN-tilkoblinger.

4. Myndigheter håndhever politisk _____ ved å blokkere nyhetsmedier og sosiale medier.

5. En pålitelig VPN-tjeneste har en streng policy om _____ , som er revidert av uavhengige sikkerhetsfirmaer.

6. En sikkerhetsfunksjon kalt _____ kutter automatisk internettilgangen hvis VPN-tilkoblingen faller ut.

ORDBANK

DYP PAKKEINSPEKSJON GEOBLOKKERING INGEN LOGGING KILL SWITCH KINA NORD-KOREA OBFUSKERING SENSUR

Skriv svarene dine her:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Kontrollpunkt 4: Koble nettverksbegreper

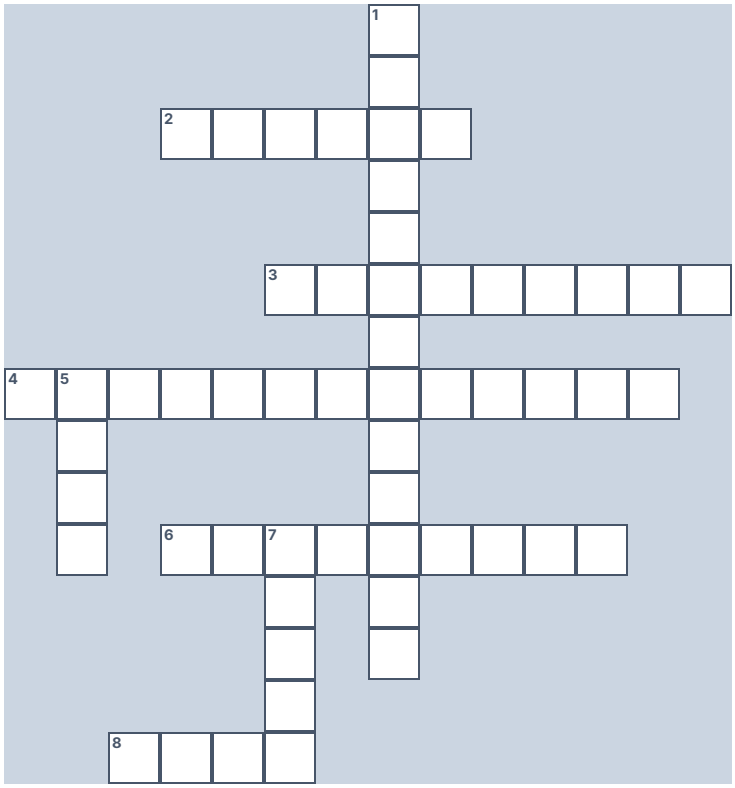
KOBLE DEFINISJONER

Koble hvert fagbegrep til venstre med riktig definisjon til høyre ved å skrive den tilhørende bokstaven (A-H) i det utfyllbare feltet.

☐	1. Nord-Korea	A	Lovlig til lovlig bruk, men det er forbudt å bruke en VPN for å nå begrensede VoIP-apper.
☐	2. Kina	B	Har siden 2015 krevd at internettleverandører blokkerer anonymiserere som Tor, proxyer og VPN-er.
☐	3. India	C	Regulert av TRA; kontrollert når den brukes til å omgå overvåking eller ulisensierte apper.
☐	4. De forente arabiske emirater	D	Fullt lovlig og mye brukt til personvern og for fjerndrift av virksomhet.
☐	5. Oman	E	De fleste innbyggere kan bare nå et nasjonalt intranett; uautorisert tilgang medfører streng straff.
☐	6. USA	F	Suspenderte X i 2024 og innførte en daglig bot på 50,000 reais for å nå den via en VPN.
☐	7. Brasil	G	Begrenset; bare statlig lisensierte VPN-er er tillatt under Den store brannmuren.
☐	8. Hviterussland	H	Regulert; VPN-leverandører må lagre abonnentregistre i minst fem år.

Kontrollpunkt 5: Kryssord

Løs kryssordet ved å skrive bokstaver i de aktive hvite rutene. Tallene tilsvarer hintene nedenfor.

VANNRETT

2. Suspenderte X i 2024 og innførte en daglig bot på 50 000 reais for å nå tjenesten via VPN (6)

3. De fleste innbyggerne har bare tilgang til et innenlands intranett; uautorisert tilgang medfører streng straff (9)

4. Fullt lovlig og mye brukt til personvern og eksterne forretningsoperasjoner (13)

6. Lovlig ved lovlig bruk, men det er forbudt å bruke VPN for å nå begrensede VoIP-apper (9)

8. Begrenset; bare statlig lisensierte VPN-er er tillatt under den store brannmuren (4)

LODDRETT

1. Har siden 2015 krevd at internettleverandører blokkerer anonymiseringstjenester som Tor, proxyer og VPN-er (13)

5. Regulert av TRA; kontrollert når det brukes til å omgå overvåking eller ulisensierte apper (4)

7. Regulert; VPN-leverandører må oppbevare abonnentopplysninger i minst fem år (5)

Kontrollpunkt 5, alternativ: Tilgjengelige kryssordhint

Brukere av skjermleser og tastatur kan skrive inn kryssordsvarene direkte i tekstfeltene nedenfor.

VANNRETT

2 vannrett: Suspenderte X i 2024 og innførte en daglig bot på 50 000 reais for å nå tjenesten via VPN (6 bokstaver):

3 vannrett: De fleste innbyggerne har bare tilgang til et innenlands intranett; uautorisert tilgang medfører streng straff (9 bokstaver):

4 vannrett: Fullt lovlig og mye brukt til personvern og eksterne forretningsoperasjoner (13 bokstaver):

6 vannrett: Lovlig ved lovlig bruk, men det er forbudt å bruke VPN for å nå begrensede VoIP-apper (9 bokstaver):

8 vannrett: Begrenset; bare statlig lisensierte VPN-er er tillatt under den store brannmuren (4 bokstaver):

LODDRETT

1 loddrett: Har siden 2015 krevd at internettleverandører blokkerer anonymiseringstjenester som Tor, proxyer og VPN-er (13 bokstaver):

5 loddrett: Regulert av TRA; kontrollert når det brukes til å omgå overvåking eller ulisensierte apper (4 bokstaver):

7 loddrett: Regulert; VPN-leverandører må oppbevare abonnentopplysninger i minst fem år (5 bokstaver):

Kontrollpunkt 6: Skjult ordsøk

Finn de 8 sentrale ordforrådsbegrepene som er skjult i rutenettet nedenfor. Ordene kan stå vannrett, loddrett eller diagonalt.

D E C U S Q I L U C Y E V Ø X
N N C Å Y A I G L I Å D O E S
A E Z R C S E W B A Å P E M A
L T E Q A E F R H J D T S N F
S A J R U Å U G O S Y F A A S
S R B Q O R W Æ S K L T A W U
U I D O Ø B G U Z Z D I K A T
R M Å Ø Ø M H K J O D R T L N
E E N V Q I S S I N H Å O A Q
T X G X C Ø T Ø I N B I N N Å
I F O R E N T E S T A T E R H
V K P O R P Z C N Å Ø G Æ Q Y
H X M M X R B P Y V N H X D Ø
X A L T B Z Å Æ N T S Æ J Q E
N A D L S Y Z Z M K I W I G B

ORDLISTE

NORDKOREA KINA INDIA EMIRATENE OMAN FORENTESTATER BRASIL HVITERUSSLAND

Kontrollpunkt 6, alternativ: Tilgjengelig ordkobling

Koble hvert av de 8 landene fra ordsøket til riktig definisjon ved å skrive bokstaven (A-H) i det tomme feltet.

BEGREPER
A. NORDKOREA
B. KINA
C. INDIA
D. EMIRATENE
E. OMAN
F. FORENTESTATER
G. BRASIL
H. HVITERUSSLAND

DEFINISJONER OG TILHØRENDE FELT
1. Regulert; VPN-leverandører må oppbevare abonnentopplysninger i minst fem år.
2. Har siden 2015 krevd at internettleverandører blokkerer anonymiseringstjenester som Tor, proxyer og VPN-er.
3. Suspenderte X i 2024 og innførte en daglig bot på 50 000 reais for å nå tjenesten via VPN.
4. Regulert av TRA; kontrollert når det brukes til å omgå overvåking eller ulisensierte apper.
5. Lovlig ved lovlig bruk, men det er forbudt å bruke VPN for å nå begrensede VoIP-apper.
6. Begrenset; bare statlig lisensierte VPN-er er tillatt under den store brannmuren.
7. De fleste innbyggerne har bare tilgang til et innenlands intranett; uautorisert tilgang medfører streng straff.
8. Fullt lovlig og mye brukt til personvern og eksterne forretningsoperasjoner.

Kontrollpunkt 7: Utfordring med blandede ord

Sett bokstavene nedenfor sammen i riktig rekkefølge for å avsløre sentrale VPN-begreper. Skriv svarene dine i de utfyllbare svarboksene.

1. **OKDONREAR** _____
2. **IAIDN** _____
3. **NOAM** _____
4. **LSAIBR** _____
5. **AKNI** _____
6. **NRMETEAEI** _____
7. **ATSTFOTNRE REE** _____
8. **SIERASDHUV NLT** _____

Bonusaktivitet: Tenk raskt

3 SVAR PER KATEGORI. DEN SOM FYLLER UT LISTEN FØRST, VINNER.

1	Ord knyttet til sensur			
2	Måter å gjenkjenne et falskt Wi-Fi-nettverk på			
3	Ting en VPN ikke kan beskytte deg mot			
4	Grunner til å bruke en VPN på reise			
5	Ord fra dette arbeidsarket du vil huske			
6	Ting å sjekke før du reiser utenlands			
7	Myter om VPN-er			
8	Lovlige grunner til å bruke en VPN			
9	Ting en VPN kan skjule			
10	Land som begrenser VPN-er			
11	Ting som fortsatt er ulovlig med en VPN			
12	Ord knyttet til personvern			
13	Nettsteder noen land blokkerer			
14	Ting internettleverandøren din kan se			
15	VPN-tjenester du kjenner til			

Kontrollpunkt 8: Casestudier om VPN

Bruk begrepene du har lært til å løse de virkelige scenarioene nedenfor.

SARAH (STUDENT PÅ KAFÉ)

👩‍💻 «Hei! Jeg sitter på Coffee & Bytes. Der er det et usikret offentlig nettverk som heter «Free_Wi-Fi_No_Password». Jeg vil logge inn på skole-e-posten min og levere oppgaven min, men jeg er bekymret for hackere. Hva er risikoen ved å bruke dette nettverket uten en VPN, og hvordan sikrer en VPN dataene mine?»

ALEX (REISENDE STUDENT)

👩‍💻 «Å nei! Jeg reiser i utlandet i forbindelse med et prosjekt og prøver å se en biologidokumentar som ligger på en server i hjemlandet mitt. Men nettstedet sier «Denne videoen er ikke tilgjengelig der du befinner deg nå.» Hvorfor er jeg blokkert, og hvordan kan en VPN hjelpe meg å se den?»

Kontrollpunkt 9: Knekk chifferet

En VPN krypterer trafikken din for å sikre den. Bruk nøkkelen med bokstaver og tall nedenfor til å dekryptere meldingen om cybersikkerhet ved å skrive de tilhørende bokstavene i de tomme feltene.

NØKKEL FOR KRYPTERING AV BOKSTAV TIL TALL

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10

K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16 Q=17 R=18 S=19 T=20

U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26 Æ=27 Ø=28 Å=29

12	15	22	12	9	7		13	5	14		18	5	7	21	12	5	18	20

Dekodet melding:

TIPS: HVERT TALL REPRESENTERER BOKSTAVENS PLASS I ALFABETET (F.EKS. 1 = A, 2 = B, 29 = Å).

Kontrollpunkt 10: Grunnleggende vanlige spørsmål om VPN (Del A)

Gå gjennom de vanligste spørsmålene og svarene potensielle kunder har om bruk av virtuelle private nettverk.

Q1: Hva er en VPN, og hvordan fungerer den?

Et virtuelt privat nettverk (VPN) krypterer internettforbindelsen din og ruter trafikken gjennom en sikker ekstern server. Dette maskerer den offentlige IP-adressen din og begrenser hva observatører på lokale nettverk og internettleverandøren din kan se om trafikk som rutes gjennom VPN-tunnelen.

Q2: Hvor er VPN forbudt?

Få land forbyr alle VPN-er, men mange begrenser dem. Iran forbyr VPN-er som myndighetene ikke uttrykkelig har godkjent, Hviterussland har siden 2015 krevd at anonymiseringstjenester som VPN-er og Tor blokkeres, og Turkmenistan bøtelegger brukere. Lover endrer seg, så sjekk gjeldende regler før du reiser. [3]

Q3: Gjør en VPN en ulovlig handling lovlig på nett?

Nei. En VPN endrer hvordan trafikken din reiser, ikke hva loven tillater. Svindel, piratkopiering, hacking og trakassering er fortsatt ulovlig, og Russland behandler nå bruk av VPN som en skjerpende omstendighet i enkelte forbrytelser. [1]

Q4: Kan jeg få bot bare for å bruke en VPN?

Noen steder, ja. Turkmenistan bøtelegger VPN-brukere med 1 500 manat, og i 2024 fastsatte Brasil en daglig bot på 50 000 R$ for bruk av VPN for å få tilgang til den suspenderte plattformen X. [6]

Q5: Er det lovlig å bruke en VPN?

Bruk av VPN er lovlig i mange land, men noen jurisdiksjoner begrenser, regulerer eller blokkerer VPN-tjenester. Brukere bør kontrollere gjeldende lokale lover før bruk. For mer informasjon, se veiledningene om lovlighet på VPN.com.

Kontrollpunkt 10: Grunnleggende vanlige spørsmål om VPN (Del B)

Gå gjennom de vanligste spørsmålene og svarene potensielle kunder har om bruk av virtuelle private nettverk.

Q6: Er VPN lovlig i De forente arabiske emirater?

Ja, til lovlige formål som fjernarbeid og personvern. Men å bruke en VPN for å få tilgang til begrensede VoIP-tjenester, eller å bruke en falsk IP-adresse for å begå eller skjule en forbrytelse, kan medføre store bøter og fengsel. [5]

Q7: Hvilke VPN-er er tillatt i Kina?

Siden januar 2017 har Kina krevd forhåndsgodkjenning fra myndighetene for VPN-tjenester. Lisensierte VPN-er fra godkjente operatører er tillatt, mens ikke godkjente tjenester er ulovlige. [8]

Q8: Hva krevde India av VPN-er?

CERT-Ins direktiver fra april 2022 krever at VPN-leverandører oppbevarer abonnentopplysninger, som validerte navn, kontaktopplysninger, tildelte IP-adresser og formålet med bruken av tjenesten, i fem år. [7]

Q9: Hva endret Iran i februar 2024?

Irans øverste råd for cyberspace forbød bruk av VPN-er med mindre myndighetene uttrykkelig har godkjent det, og utvidet dermed et tidligere forbud mot kjøp og salg av dem. [3]

Q10: Blokkerer Belarus VPN-er?

Siden februar 2015 har hviterussiske regler krevd at tilgang til anonymiseringstjenester, blant dem Tor, proxyservere og VPN-tjenester, blokkeres sammen med nettsteder som staten har forbudt. [4]

Kontrollpunkt 10: Avanserte vanlige spørsmål om VPN (Del C)

Utforsk hvordan VPN-lover, forbud, straffer og rettskjennelser varierer fra land til land.

Q1: Hva endret Russlands lov fra 2025 for nettsøk?

Siden 1. september 2025 kan folk i Russland bli ilagt bot på 3 000 til 5 000 rubel for å søke med vilje etter offisielt oppførte ekstremistiske materialer, også gjennom en VPN. Det gis også bot for å reklamere for VPN-tjenester, og bruk av VPN kan forverre enkelte forbrytelser. [1]

Q2: Hva skjedde med X i Brasil i 2024?

Den 30. august 2024 suspenderte dommer Alexandre de Moraes X i Brasil og fastsatte en daglig bot på R$50 000 for alle som brukte VPN for å nå tjenesten. Et panel på fem dommere opprettholdt suspensjonen noen dager senere. [2]

Q3: Hvordan oppdager og blokkerer myndigheter VPN-tilkoblinger?

Mange sensurmyndigheter bruker Deep Packet Inspection (DPI) til å gjenkjenne trafikkmønstrene til vanlige VPN-protokoller og deretter blokkere eller bremse dem. Noen blokkerer også IP-adressene til kjente VPN-servere.

Q4: Hvordan behandler Turkmenistan VPN-er og brukerne av dem?

Turkmenistan blokkerer mange nettsteder og VPN-er og bøtelegger VPN-brukere med 1 500 manat, omtrent en gjennomsnittlig månedslønn. I 2025 rapporterte Tor-prosjektet at tjenestepersoner som har ansvar for sensur, selv selger betalt VPN-tilgang. [6]

Q5: Hvordan omgår obfuskering VPN-blokkeringer?

Obfuskering (eller «Stealth VPN») skjuler VPN-trafikkpakker slik at de ser ut som vanlig HTTPS-nettrafikk (port 443). Dette bidrar til å komme forbi dyp pakkeinspeksjon (DPI), som myndigheter eller skole- og kontornettverk bruker for å blokkere VPN.

Kontrollpunkt 10: Avanserte vanlige spørsmål om VPN (Del D)

Utforsk hvordan VPN-lover, forbud, straffer og rettskjennelser varierer fra land til land.

Q6: Er det ulovlig å strømme utenlandsk innhold med en VPN?

I de fleste land er det ikke en forbrytelse, men det kan bryte en strømmetjenestes bruksvilkår, og tjenesten kan blokkere VPN-adresser eller suspendere kontoen din. Opphavsretten gjelder fortsatt.

Q7: Retter loven i De forente arabiske emirater seg mot VPN-er eller mot hva de brukes til?

Bruken av den. Artikkel 10 i De forente arabiske emiraters føderale dekret-lov 34 av 2021 straffer bruk av en falsk IP-adresse til å begå eller skjule en forbrytelse, med bøter fra 500 000 til 2 millioner AED og mulig midlertidig fengselsstraff. [5]

Q8: Hva er alliansene 5/9/14 Eyes, og hvorfor bør jeg bry meg?

Jurisdiksjon kan påvirke den juridiske prosessen en leverandør kan møte, men den praktiske personvernrisikoen avhenger også av hvilke data leverandøren beholder, den tekniske arkitekturen, eierskapet, åpenhetsrapportering og revisjonshistorikken.

Q9: Er reglene annerledes for firmaer?

Ofte, ja. Kina lar bedrifter bruke VPN-tjenester fra godkjente operatører, og Indias CERT-In-regler for registrering retter seg mot VPN-tjenester for allmennheten, ikke mot private bedriftsnettverk. [8]

Q10: Kan folk i Nord-Korea bruke en VPN?

I praksis, nei. De fleste nordkoreanere kan bare nå et nasjonalt intranett, og tilgang til det globale internettet krever særskilt tillatelse, så vanlige borgere kan ikke lovlig bruke VPN.

Del 11: 10 interessante fakta om VPN og innsikt fra virkeligheten

Gå gjennom disse virkelighetsnære faktaene og innsiktene om VPN-lover, forbud, rettskjennelser og straffer rundt om i verden.

1. BRASILS X-PÅLEGG

I august 2024 suspenderte dommer Alexandre de Moraes X i Brasil og fastsatte en daglig bot på 50 000 R$ for bruk av VPN for å få tilgang til tjenesten. Et panel på fem dommere opprettholdt pålegget. [2]

2. INDIAS REGISTRERINGSREGEL

CERT-Ins direktiver fra april 2022 krever at VPN-leverandører i India oppbevarer abonnentopplysninger, inkludert tildelte IP-adresser, i fem år. [7]

3. RUSSLANDS SØKELOV FRA 2025

Siden september 2025 kan Russland ilegge bot på 3 000 til 5 000 rubel for å søke med vilje etter oppførte ekstremistiske materialer, også via en VPN. [1]

4. IRANS FORBUD FRA FEBRUAR 2024

I februar 2024 forbød Irans øverste råd for cyberspace bruk av VPN med mindre det er uttrykkelig godkjent, etter å tidligere ha forbudt salg av dem. [3]

5. HVITERUSSLAND OG ANONYMISERERE

Siden februar 2015 har Hviterussland krevd at tilgang til anonymiseringstjenester som Tor, proxyservere og VPN-tjenester blokkeres sammen med forbudte nettsteder. [4]

6. DYP PAKKEINSPEKSJON

Avanserte brannmurer bruker Deep Packet Inspection (DPI) for å analysere metadata i nettverkspakker og blokkere typiske kjennetegn ved VPN-tilkoblinger.

7. KINAS LISENSIERING

Siden januar 2017 har Kina krevd at VPN-tjenester skal få godkjenning fra myndighetene, så bare lisensierte VPN-er fra godkjente operatører er lovlige. [8]

8. STRAFFER FOR MISBRUK I FORENTE ARABISKE EMIRATER

Dekret-lov 34 av 2021 i De forente arabiske emirater fastsetter bøter på 500 000 til 2 millioner AED, pluss mulig fengsel, for å bruke en falsk IP-adresse til å begå eller skjule en forbrytelse. [5]

9. BØTER I TURKMENISTAN

Turkmenistan bøtelegger VPN-brukere med 1 500 manat, omtrent en gjennomsnittlig månedslønn, og Tor-prosjektet rapporterte i 2025 at tjenestepersoner selv selger VPN-tilgang. [6]

10. IKKE ET JURIDISK SKJOLD

Selv der VPN-er er lovlige, for eksempel i USA, Canada og EU, er forbrytelser begått via en VPN fortsatt ulovlige, og Russland ser på bruk av VPN som en skjerpende omstendighet ved enkelte forbrytelser. [1]

Tekniske referanser og kilder

Studieveiledningen og de interaktive oppgavene er satt sammen fra globale myndigheter for digitalt personvern og rettslige publikasjoner.

FAGLIGE REFERANSER OG BRANSJEREFERANSER

[1] Human Rights Watch. (2025). Russia Clamps Down on Online Searches.

https://www.hrw.org/news/2025/07/24/russia-clamps-down-on-online-searches

[2] JURIST. (2024). Brazil Supreme Federal Court upholds nationwide suspension of X and imposes controversial fine.

https://www.jurist.org/news/2024/09/brazil-supreme-federal-court-upholds-nationwide-suspension-of-x-and-imposes-controversial-fine/

[3] Radio Free Europe/Radio Liberty. (2024). Iran Tries To Tighten Grip On Internet By Officially Outlawing VPN Use.

https://www.rferl.org/a/iran-vpn-banned-internet-restrictions/32832544.html

[4] Global Voices. (2015). Belarus Bans Tor and Other Anonymizers.

https://globalvoices.org/2015/02/25/belarus-bans-tor-and-other-anonymizers/

[5] The Legal 500. (2024). Understanding VPN Use in the UAE: What You Need to Know.

https://www.legal500.com/developments/thought-leadership/understanding-vpn-use-in-the-uae-what-you-need-to-know/

[6] The Tor Project. (2025). Corruption and Control: How Turkmenistan turned internet censorship into a business.

https://blog.torproject.org/Corruption-Control-Turkmenistan-internet-censorship-business/

[7] Internet Society. (2022). Internet Impact Brief: India CERT-In Cybersecurity Directions 2022.

https://www.internetsociety.org/resources/doc/2022/internet-impact-brief-india-cert-in-cybersecurity-directions-2022/

[8] Caixin Global. (2017). China Tells VPN Service Providers to Get Approval to Operate.

https://www.caixinglobal.com/2017-01-23/china-tells-vpn-service-providers-to-get-approval-to-operate-101048265.html

Fasit: VPN-lovlighet, regelverk og globale standarder

1 Spørsmål 1

Riktig svar: B

MERKNAD TIL LÆREREN

De fleste nordkoreanere kan bare nå et nasjonalt intranett; tilgang til det globale internettet krever spesiell tillatelse, så vanlige innbyggere kan ikke lovlig bruke VPN-er.

2 Spørsmål 2

Riktig svar: B

MERKNAD TIL LÆREREN

I februar 2024 forbød Irans øverste råd for cyberspace bruk av VPN med mindre myndighetene uttrykkelig har gitt tillatelse. [3]

3 Spørsmål 3

Riktig svar: B

MERKNAD TIL LÆREREN

30. august 2024 innførte dommer Alexandre de Moraes en daglig bot på R$50,000 (omtrent US$8,900) for å bruke en VPN til å nå X etter at plattformen ble suspendert i Brasil.

4 Spørsmål 4

Riktig svar: C

MERKNAD TIL LÆREREN

Indias CERT-In-direktiver fra april 2022 krever at VPN-leverandører lagrer abonnentregistre (navn, kontaktopplysninger, tildelte IP-adresser, formål) i fem år. [7]

5 Spørsmål 5

Riktig svar: B

MERKNAD TIL LÆREREN

Russlands lov, undertegnet i juli 2025 og i kraft siden 1. september, gir bot på 3,000 til 5,000 rubler for å søke bevisst etter oppført ekstremistisk innhold, også via en VPN.

Fasit: Kontrollpunkt 2 – sant eller usant

6 Spørsmål 6

Riktig svar: Sant

MERKNAD TIL LÆREREN

VPN-bruk er lovlig i USA, Canada og EU-medlemsstater, men forbrytelser begått via en VPN er fortsatt ulovlige. [1]

7 Spørsmål 7

Riktig svar: Usant

MERKNAD TIL LÆREREN

VPN-er er lovlige i De forente arabiske emirater til lovlige formål, men det er forbudt å bruke dem til å nå begrensede VoIP-samtaletjenester som WhatsApp-samtaler.

8 Spørsmål 8

Riktig svar: Sant

MERKNAD TIL LÆREREN

Siden februar 2015 har Belarus krevd at tilgang til anonymiserere som Tor, proxy-servere og VPN-tjenester blokkeres.

9 VPN og lover om piratkopiering BRANNMURER

Riktig svar: Usant

MERKNAD TIL LÆREREN

En VPN er et personvernverktøy; den er ikke et skjold mot kriminelle handlinger. Piratkopiering, hacking og nettrakassering er fortsatt fullt ut ulovlige med en VPN.

10 Spørsmål 10

Riktig svar: Sant

MERKNAD TIL LÆREREN

Omans teletilsyn sier at VPN-bruk ikke er helt forbudt, men er kontrollert, særlig for å omgå overvåking.

Fasit for ordforråd og vurderingsmatrise

Rettemal for læreren: Gi 1 poeng for hver riktige kobling (totalt 8 poeng) og hvert kontekstbegrep (totalt 6 poeng).

KONTROLLPUNKT 4: FASIT – KOBLE BEGREPER

E 1. Nord-Korea	G 2. Kina	H 3. India	A 4. De forente arabiske emirater
C 5. Oman	D 6. USA	F 7. Brasil	B 8. Hviterussland

KONTROLLPUNKT 3: FASIT – NØKKELBEGREPER

1 GEOBLOKKERING	2 OBFUSKERING	3 DYP PAKKEINSPEKSJON	4 SENSUR
5 INGEN LOGGING	6 KILL SWITCH		

KONTROLLPUNKT 6, ALTERNATIV: FASIT – KOBLE ORD

1 C – INDIA	2 H – HVITERUSSLAND	3 G – BRASIL	4 E – OMAN
5 D – EMIRATENE	6 B – KINA	7 A – NORDKOREA	8 F – FORENTESTATER

DISKUSJONSNOTATER TIL LÆRERE

Nøkkelbegreper:
Kontroller at elevene kan forklare Nord-Korea, Kina og India med egne ord og gi et eksempel på hvert.

Casestudier:
Be elevene begrunne anbefalingene sine med fakta fra arbeidsarket i stedet for antakelser.

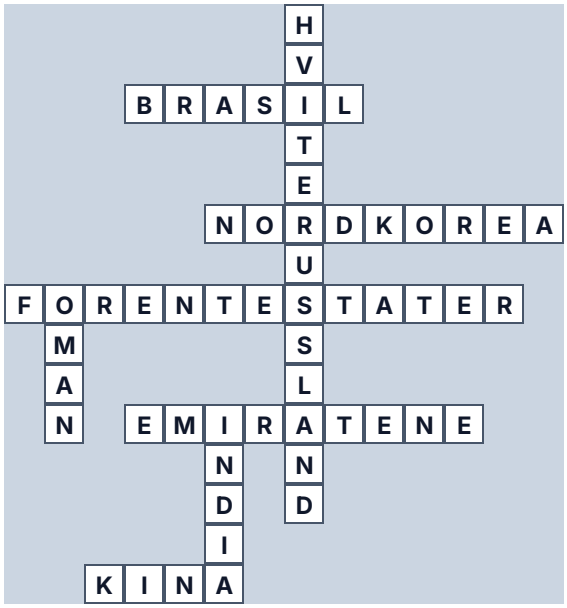
Kildevurdering:
La elevene kontrollere minst én påstand mot kildene i arbeidsarket, og drøft hvorfor tall, priser og regler kan endre seg over tid.

Fasit for oppgavene og merknader til læreren

LØSNING PÅ ORDSØKET

D	E	C	U	S	Q	I	L	U	C	Y	E	V	Ø	X
N	N	C	Å	Y	A	I	G	L	I	Å	D	O	E	S
A	E	Z	R	C	S	E	W	B	A	Å	P	E	M	A
L	T	E	Q	A	E	F	R	H	J	D	T	S	N	F
S	A	J	R	U	Å	U	G	O	S	Y	F	A	A	S
S	R	B	Q	O	R	W	Æ	S	K	L	T	A	W	U
U	I	D	O	Ø	B	G	U	Z	Z	D	I	K	A	T
R	M	Å	Ø	Ø	M	H	K	J	O	D	R	T	L	N
E	E	N	V	Q	I	S	S	I	N	H	Å	O	A	Q
T	X	G	X	C	Ø	T	Ø	I	N	B	I	N	N	Å
I	F	O	R	E	N	T	E	S	T	A	T	E	R	H
V	K	P	O	R	P	Z	C	N	Å	Ø	G	Æ	Q	Y
H	X	M	M	X	R	B	P	Y	V	N	H	X	D	Ø
X	A	L	T	B	Z	Å	Æ	N	T	S	Æ	J	Q	E
N	A	D	L	S	Y	Z	Z	M	K	I	W	I	G	B

KRYSSORDLØSNING

LÆRERVEILEDNING FOR KRYSSORDLØSNINGER

VANNRETT

2 vannrett: BRASIL Suspenderte X i 2024 og innførte en daglig bot på 50 000 reais for å nå tjenesten via VPN (6 bokstaver)

3 vannrett: NORDKOREA De fleste innbyggerne har bare tilgang til et innenlands intranett; uautorisert tilgang medfører streng straff (9 bokstaver)

4 vannrett: FORENTESTATER Fullt lovlig og mye brukt til personvern og eksterne forretningsoperasjoner (13 bokstaver)

6 vannrett: EMIRATENE Lovlig ved lovlig bruk, men det er forbudt å bruke VPN for å nå begrensede VoIP-apper (9 bokstaver)

8 vannrett: KINA Begrenset; bare statlig lisensierte VPN-er er tillatt under den store brannmuren (4 bokstaver)

LODDRETT

1 loddrett: HVITERUSSLAND Har siden 2015 krevd at internettleverandører blokkerer anonymiseringstjenester som Tor, proxyer og VPN-er (13 bokstaver)

5 loddrett: OMAN Regulert av TRA; kontrollert når det brukes til å omgå overvåking eller ulisensierte apper (4 bokstaver)

7 loddrett: INDIA Regulert; VPN-leverandører må oppbevare abonnentopplysninger i minst fem år (5 bokstaver)

Fasit for kodeord og chiffer

Fasit for vokabularøvelsen med ordstokking og den hemmelige chifferutfordringen.

FASIT: BOKSTAVBLANDING

1. OKDONREAR	NORDKOREA	5. AKNI	KINA
2. IAIDN	INDIA	6. NRMETEAEI	EMIRATENE
3. NOAM	OMAN	7. ATSTFOTNREREE	FORENTESTATER
4. LSAIBR	BRASIL	8. SIERASDHUVNLT	HVITERUSSLAND

FASIT TIL DEN HEMMELIGE CHIFFERUTFORDRINGEN

"LOVLIG MEN REGULERT"

Fasit til casestudiene

A Scenario A: Sikkerhet på offentlige nettverk

SNIFFING OG KRYPTERING | Sarahs dilemma

RETTEVEILEDNING

Elevsvar bør dekke følgende punkter:

- Risikoer: Pakkesniffing, avlytting av data og man-in-the-middle-angrep. Noen på det samme nettverket på kafeen kan fange opp innloggingsopplysningene hennes eller lekse-filen hennes.
- VPN-beskyttelse: Krypterer nyttelastene i nettverkspakkene, slik at avlyttet tunneltrafikk blir uleselig for passive snusere i det lokale nettverket når VPN-en er riktig konfigurert.

B Scenario B: Tilgang til blokkerte ressurser

GEOBLOKKERING OG IP-ADRESSER | Alex' dilemma

RETTEVEILEDNING

Elevsvar bør dekke følgende punkter:

- Hvorfor blokkert: Strømmetjenesten bruker geoblokkering, som kobler reisendes lokale IP-adresse til hans fysiske land og blokkerer den basert på territoriell lisensiering.
- Slik hjelper VPN: Han maskerer sin virkelige posisjon ved å rute trafikken gjennom en server i hjemlandet sitt. Nettstedet ser en IP-adresse fra hjemlandet, og han får tilgang.